

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241 z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowią również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1515, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2015 r. poz. 1445, z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2015 r. poz. 1392 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 513) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014 poz. 119),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa)

3. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu,

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes is provided by the Law of 27 August 2009 on Public Finances (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations implementing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1515, with later amendments),
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws of 2015 item 1445, with later amendments)
- the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2015 item 1392, with later amendments),
- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2015 item 513, with later amendments),
- the Minister of Finances Regulation of 16 I 2014 on Budgetary Reporting (Journal of Laws 2014 item 119),
- the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (uniform text Journal of Laws 2014 item 1053).

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i. e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passes by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenues of gminas as well as powiats and ex-

natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;

2) dotacje:

- celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
- pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe

(w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

6. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

penditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
- c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing,
- d) funds for the additional financing of own tasks from other sources;

2) grants:

- appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,
 - provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,
 - received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),
 - other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration;
- 3) general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

5. Expenditures of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

6. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (276). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Woje-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiaty	wództwo
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	3130164,7	1837558,8	507603,2	612374,4	172628,3
TOTAL	2010	5621198,9	3179123,2	918231,3	1003076,4	520768,0
	2015	6183687,2	3395654,7	1091056,4	1032648,9	664327,2
	2016	6476586,8	3902293,3	1114015,0	1043676,2	416602,3
Dochody własne		1702385,6	1489461,6	599920,5	302542,9	140114,9
<i>Own revenue</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Udziały w podatku dochodowym						
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		99544,9	19244,2	12274,3	4016,3	64010,1
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		947253,4	533330,6	238732,5	144658,3	30531,9
<i>personal income tax</i>						
Podatek od nieruchomości		546014,4	435709,1	110305,3	-	-
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		58349,5	58120,4	229,1	-	-
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		35145,1	29680,3	5464,8	-	-
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		35662,2	23854,1	11808,1	-	-
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Oplata skarbowa		9229,0	5644,6	3584,5	-	-
<i>Treasury fee</i>						
Dochody z majątku		135026,3	65424,5	58356,6	8645,3	2599,9
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych						
umów o podobnym charakterze		72955,4	30254,5	33725,3	6469,1	2506,5
<i>of which income from renting and leasing as</i>						
<i>well as agreements with a similar character</i>						
Środki na dofinansowanie własnych zadań						
pozyskane z innych źródeł		16059,1	5970,9	5083,4	4513,0	491,9
<i>Funds for additional financing of own tasks from</i>						
<i>other sources</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (276). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas ^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem	1946804,2	1293147,7	248772,6	244023,7	160860,1
Total allocations					
Dotacje celowe	1764840,0	1238876,3	217270,6	230938,3	77754,7
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	1702385,6	1226858,4	209086,2	201029,5	65411,4
<i>from the state budget</i>					
na zadania:					
<i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	1344648,4	1018892,1	160678,0	116939,9	48138,4
<i>for government administration tasks</i>					
własne	354837,3	205650,5	48288,8	83625,0	17273,0
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2899,9	2315,9	119,4	464,7	-
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	18890,5	4425,6	6680,5	7704,5	80,0
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	18177,8	5794,0	1382,0	1324,8	9677,0
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	25386,1	1798,3	122,0	20879,6	2586,2
<i>for financial assistance between local self-gover- ment entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	130774,6	43912,7	26760,6	5601,9	54499,4
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620 ^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	1997742,7	1119684,0	265321,8	497109,5	115627,3
General subsidy from the state budget					
W tym część oświatowa	1401572,8	764133,8	254672,2	370487,5	12279,3
<i>Of which educational part</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (277). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2016 R.

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	6476586,8	3902293,3	1114015,0	1043676,2	416602,3
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	67928,0	42686,6	9,6	80,5	25151,3
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	1876,7	526,1	176,5	-	1174,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	21896,9	21896,9	-	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	285274,3	69521,7	75182,4	70787,3	69783,0
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	131349,8	67428,7	50956,8	12625,5	338,8
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	46049,8	4612,4	25219,9	16098,1	119,3
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	53459,3	25439,9	4517,2	3131,4	20370,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	80597,3	929,4	20078,1	59589,7	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowo- ści prawnej oraz wydatki związane z ich poborem <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>	1867680,8	1189108,1	406669,2	176963,5	94940,0
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	2080580,7	1135113,7	265725,8	498085,7	181655,5
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	117514,3	83106,2	19429,5	13760,7	1218,0
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	49797,3	180,7	6514,3	36370,2	6732,1
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	1375896,7	1072484,1	186032,2	115315,8	2064,6
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	32929,0	4964,3	6051,5	17670,2	4243,0
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	18694,5	11512,0	1306,8	5875,7	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	195405,9	148129,3	37369,2	7843,7	2063,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	4775,7	4215,7	236,6	283,5	39,9
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	25347,0	14222,0	7910,9	3209,9	4,2

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (278). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	3172882,4	1825025,5	548107,0	628102,2	171647,7
TOTAL	2010	6264122,8	3644235,3	982945,9	1076039,2	560902,5
	2015	6238187,4	3325747,6	1204233,4	1018523,4	689683,1
	2016	6258657,1	3702953,2	1150430,2	1021110,0	384163,7
Wydatki bieżące		5610418,5	3397594,8	1011688,2	911096,7	290038,7
Current expenditure						
w tym:						
of which:						
Dotacje		450492,4	203793,2	84256,7	63860,3	98582,3
Allocations						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		16669,0	16447,0	-	222,0	-
of which for self-government budgetary establishments						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1300357,3	1083423,9	179713,6	35744,5	1475,3
Benefits for natural persons						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		3768142,3	2062576,0	725346,5	793626,2	186593,5
Current expenditure of budgetary entities						
w tym:						
of which:						
wynagrodzenia		2062627,6	1116257,7	367075,4	491275,6	88019,0
wages and salaries						
w tym osobowe		1869984,8	1009433,3	335130,2	444309,0	81112,3
of which personal						
pochodne od wynagrodzeń ^b		384983,7	222710,5	63766,2	82508,2	15998,8
derivatives from wages and salaries ^b						
zakup materiałów i usług		1058423,4	581611,5	251563,0	153692,9	71556,0
purchase of materials and services						
wydatki na obsługę długu		65102,5	35471,8	17094,2	9242,3	3294,1
expenditures on debt servicing						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		-	-	-	-	-
payments related to guarantees and endorsements						
Wydatki majątkowe		648238,6	305358,4	138742,0	110013,3	94124,9
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		622073,3	296884,3	122944,8	109619,3	92624,9
Of which investment expenditure ^c						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (279). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2016 R.
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2015

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
OGÓŁEM TOTAL	6258657,1	3702953,2	1150430,2	1021110,0	384163,7
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	90933,7	58753,6	17,7	176,7	31985,7
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	6669,0	632,0	167,6	-	5869,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	29455,4	28555,4	900,0	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	670657,3	235287,1	132839,4	145789,2	156741,7
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	129512,9	55212,3	67273,4	6901,5	125,6
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	58314,4	9480,2	28013,4	17924,8	2896,0
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	607711,8	367470,8	63959,9	106791,3	69489,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	120128,4	31792,4	27998,2	60198,0	139,8
Obsługa długu publicznego <i>Public debt servicing</i>	65102,5	35471,8	17094,2	9242,3	3294,1
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	16981,9	6964,9	4571,6	5441,5	4,0
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	1843160,8	1182469,4	322598,0	318318,4	19775,0
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	96921,0	18468,9	14406,3	42293,0	21752,7
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	1643762,3	1204442,5	276358,8	160132,0	2829,0
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	96455,3	9161,0	22804,3	47890,7	16599,3
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	164518,5	41242,0	39056,0	84220,5	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	330880,7	251356,2	74675,3	3011,1	1838,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	158634,7	89622,1	26668,0	5686,9	36657,7
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	103728,6	72117,0	28821,2	864,7	1925,8

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (280). PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
 REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2015	121503,4	119380,7	-	2122,7	-
Revenue	2016	121041,8	118683,7	-	2358,1	-
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług <i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>		63626,4	63383,4	-	243,0	-
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b <i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>		16179,3	15957,3	-	222,0	-
Koszty	2015	123226,8	121072,0	-	2154,9	-
Costs	2016	119094,7	116743,9	-	2350,8	-
w tym: of which:						
Materiały i usługi <i>Materials and services</i>		37313,3	36965,0	-	348,3	-
Podatek dochodowy od osób prawnych <i>Corporate income tax</i>		472,2	472,2	-	-	-
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego <i>Surplus payments to local self-government entities budgets</i>		834,0	834,0	-	-	-

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.